

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549 2 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-2674

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. birželio 27 d. sprendimo Nr. SV-S-1305 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 priedo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2674 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta Įstatymo projekto rengimo priežastis – siekis įvertinti pirmųjų Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos savanorių (įskaitant ir tuos, kurie nebuvo sudarę darbo sutarties su tuometiniu Krašto apsaugos departamentu) indėlį į šalies nepriklausomybės įtvirtinimą ir krašto apsaugos sistemos stiprinimą. Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo (toliau – Pensijų įstatymas) paskirtis – nustatyti socialinio draudimo pensijų skyrimo, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką bei sąlygas. Pagal šį įstatymą apskaičiuojamos socialinio draudimo pensijos, t. y. įvertinamas asmenų indėlis į Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo sistemą. Pagal Pensijų įstatymo 2 straipsnio 12 dalį pensijų socialinio draudimo stažas (toliau – stažas) apibrėžiamas kaip laikas, per kurį įstatymų nustatyta tvarka buvo mokamos arba turėjo būti mokamos pensijų socialinio draudimo įmokos, ir šiame įstatyme nurodyti stažui prilyginti laikotarpiai. Pensijų įstatymo 10 straipsnyje nustatyta aiški stažo sąsaja su pensijų socialinio draudimo įmokų mokėjimu ir socialinio draudimo išmokų gavimu, o Pensijų įstatymo 2 priede nurodyti stažui prilyginti laikotarpiai. Tai, kad socialinio draudimo pensijų sistema negali būti atsieta nuo socialinio draudimo įmokų mokėjimo, ne kartą pabrėžė Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas). Konstitucinis Teismas yra atkreipęs dėmesį į tai, kad „lėšų, reikalingų senatvės pensijai mokėti, surinkimas ir šių pensijų skyrimas paprastai yra grindžiamas socialiniu draudimu. Socialinio draudimo įmokų mokėjimas suponuoja asmens teisę gauti atitinkamo dydžio senatvės pensiją, šis dydis negali nepriklausyti nuo sumokėtų socialinio draudimo įmokų. <...> solidarumo principo negalima aiškinti kaip įtvirtinančio įstatymų leidėjo diskreciją reguliuoti senatvės pensijų skyrimą ir mokėjimą taip, kad senatvės pensijų dydžiai, kai senatvės pensijų sistema grindžiama socialiniu draudimu, nepriklausytų arba tik menkai priklausytų nuo to, kokio dydžio įmokos buvo mokamos sudarant materialines šių pensijų mokėjimo prielaidas.“

Socialinio draudimo įmokų dydžiai yra pagrindas diferencijuoti senatvės pensijų dydžius“ (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. lapkričio 25 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo 69 straipsnio 2 dalies, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio (2000 m. kovo 16 d. redakcija) 1 dalies 9 punkto ir Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio (1999 m. gruodžio 16 d. redakcija) 1 dalies 5 punkto bei 23 straipsnio (1994 m. gruodžio 21 d., 2000 m. gruodžio 21 d., 2001 m. gegužės 8 d. redakcijos) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“). Taigi į stažą įskaičius laikotarpius, kai asmuo nebuvo draustas, būtų paneigta Lietuvos pensijų sistemos ir socialinio draudimo sistemos esmė, nes į asmenų stažą būtų įtraukti laikotarpiai, kai jie nebuvo drausti pensijų socialiniu draudimu ir (ar) už juos nebuvo mokamos pensijų socialinio draudimo įmokos.

2. Pensijų įstatymo 2 priede išvardyti asmenų stažui prilyginami iki Pensijų įstatymo įsigaliojimo, t. y. iki 1995 m. sausio 1 d., buvę asmenų veiklos laikotarpiai. Visi minėti laikotarpiai stažui prilyginti vadovaujantis teisių išsaugojimo principu (asmenys, vykdę atitinkamą veiklą, pensines teises įgydavo pagal teisės aktus, reglamentavusius pensijų apskaičiavimą iki 1995 m. sausio 1 d.) arba atsižvelgiant į tai, ar tokia veikla pagal teisės aktus, galiojusius iki 1994 m. gruodžio 31 d., buvo apmokestinama socialinio draudimo įnašais, taip pat tais atvejais, kai dėl tam tikrų aplinkybių (ligos, negalios, kito asmens slaugos, vaiko priežiūros) asmuo buvo priverstas nedirbti. Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba neatitinka nė vieno iš šių principų.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras